

TELEGRAPFULU ROMANU

Telegrafulu ese de două ori pre septemana:
Duminică și Joi. — Prenumeratia se face în Sabiu la expeditora foie, pre afara la c. r. poste cu bani gât prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețul prenumerării pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 69.

ANULU XXII.

Sabiu in 1|13 Septembrie 1874.

Majestatea Sea Imperatula și Regele nostru a fostu primitu cu mare pompa in capital'a Bohemie, Prag'a. Poporul intregu și-a manifestatu credint'a și loialitatea sea către dinastia și tronu prin ovationi cari au trecutu preste asteptarea preinaltului óspe. Majestatea Sea a plecatu Mercuri din Prag'a la Brandeis, unde asemenea fu intempinatu intr'unu modu demnu. Aci va asistă la manevrele militare cari au inceputu dejă sub condacerea suprema a archiducelui Albrecht.

Esel. Sea Présantitulu P. Archiepiscopu și Metropolitu alu Carlovitiului și patriarichu serbescu, Procopiu I vaciovič, dupa o petrecere de optu dile in midicoul nostru și dupa ce eri cercetă momentulu repausatului Archiepiscopu și Metropolitu alu nostru Andrei bar. de Sia g u n 'a, la Rasnari, unde celebra si unu parastasu, — plecă eri cu trenul de sér'a spre Carloviti. La gara se aflara Esel. S. comandantele generale, Vice Maresialulu Bar. Ringelsheim, Vice Maresialulu de Rosenzweig și generalulu de Schmagalski, și alti multi fruntasi bisericesci și laici. La plecare carantul prelatu dede binecuvantarea sea archierescă și cu lacramile in ochi și vocea mîseata rostii cuvinte de despărțire către fiii cari l'au intempinatu cu iubire fișca adeverata. Cuvintele Esel. Sele au fostu in mai multe renduri intreupte de aclamatiunile celor ce-lu petreceau.

Unu telegramu din Aten'a aduce scirea importanta, ca regele aru persistă intru conchiamarea unei constituantе pentru a reformă Magna Charta și adeca in intielesulu, că sa se estinda prerogativele regelui. Bulgaris care a contribuita forte multu la inaugurarea constitutionei actuali, se dice ca e convinsu despre impossibilitatea de a mai guvernă tiăr'a cu acésta constitutive de acum inainte. Sistem'a cu o camera nu este suficienta si la poporele din sudu cari au unu tempramentu ferbinte introducerea casei de susu aru si unu regulatoriu siguru in legislativa.

Dupa unele sciri din Belgradu principale Serbiei, Milano, va avea in curențu o intalnire cu cancelariolu imperialu alu Russiei, principale Gorciakoff, spre care scopu domnitorulu Serbiei a plecatu din Parisu către Elvetia, unde petrece acum ministru imperialu Alessandru. De aci principale va plecă la Rom'a, unde lu va primi regele Italiei Victoru Emanuelu. Scopul intrevaderei principelui cu cancelariulu rusescu nu se scie, dura tóte parerile conyinu, ca acésta intalnire nu poate sa sia fără insemnata politica. Ea va dă ansa la dizerite conjecturi politice.

Cestiuinea lucratorilor.

(III.) In anticitate putemu distinge trei grupe de lucratori: sclavi, agricultori liberi și meseriași liberi. Cei dintâi fiindu in numru precumpanitoriu au datu economiei și lucrului signatur'a in period'a intréga, cei-lalți suntu intreprindetori de sine statutori și că atari ei se afla intr'o luptă grea și continua cu posesorii cei mari; cei din urma, adeca meseriași, devinu elementulu principalu alu massei proletarie. Organismulu statului eră intemeiatu pre posesiune de pamentu și pre traditionea giților. Fiindu ca aceste momente intariau poterea economică și politica a claselor domnitòrie, ele devenira diametralu opuse intereselor lucrului său muncei. Ca tóte aceste noi nu trebuie sa considerâmu economia și ordinea sociale din anticitate de o creație abnormă și gresita, pentru ca aceste au fostu ur-

mare naturale a stârilor anterioare. De nu vomu si preoccupied de ideile moderne și de vomu judecă locurile dupa causele loru, vomu astă ca sistem'a antica de economia a fostu cu totulu adecuata temporului de atunci.

Sa urmarim acum mai de aproape cursulu desvoltării in Rom'a, pentru ca aici că intr'unu locu central potem cu-nosce conlucrarea factorilor singuratici mai chiaru și mai intensiv decât in Grecia, care si-au perduto de tempuriu independenti'a, politica pentru ca a lipsit spiritul unității naționale și astfelui s'au alterat in procesulu mai tardiș alu desvoltării ei prin influențe straine. Rom'a inse remane pentru tóte vîcurile exemplulu celu mai instructivu de inaintarea, inflorirea și apunerea vietiei unui poporu independente și plinu de sapte mari.

Unu statu de agricultori cu spiritu resboinicu, unu statu de o intindere teritoriale mica, su incepitulu marelui imperiu romanu. La inceputu se desvoltă in trensulu sub domni'a regilor unu sitru de gînti, cari se despărția de către massa poporului și dupa caderea poterei regale se nevoia a aduce și consolidă o cărmuirea statului sub form'a republicei in mâna loru. De aci provenira acele multe institutiuni și dispusetiuni, cari erau menite a impiedecă pre plebei in esercarea drepturilor politice și a exploata minere de avere ale statului nomai intru folosulu patricilor, cari erau singuri factorii decisivi in organismulu politicu. Acesta eschidere nedreptă dela eserciarea drepturilor, prin urmare și a beneficiilor ce le oferea statulu prin cuceririle cele mari a provocat in plebei tendint'a opusă și asiā se incepă acea luptă lungă și memorabilă care su motorulu principalu alu vietiei in tempurile republicei. Pâna ce doră acésta luptă, Italia fu in parte cucerita și poporul italicu disparu in statulu romanu. Amalgamarea acésta s'a efektuita prin forța sabiei și dupa dreptulu sabiei — o maxima ce corespunde spiritului antic — dispusera cuceritorii despre pamentulu ocupat, dura romanii fiindu barbati de statu prudenti se folosira de acestu dreptu cu multa rezerva și astfel promovara assimiliarea poporului straine prin o tratare umana. Ei lasara provincielor aneșate óre-care independintia, inse numai la parere, și se integriga de pamenturile de nou castigate prin colonisatiune, și de civili sei betrâni prin separarea agroului publicu (ager publicus), care joacă o rolă insemnata in istoria romana. Acestu agro publicu era destinat pentru poporu, dura clas'a domnitoria sciu sa usurpeze și pre acest'a și sa lase poporulu in miseria.

Agroul publicu a datu multa ansa la certe interne. Clasele de josu care n'aveau posesiune vedeau in trensulu cu totu dreptulu unu medilocu aptu de a înbunătății starea loru economică și sociale și strigările poporului dupa o impartire dreptă a acestui pamentu segregat se repetescu cu resonetu in dilele republicei.

Cându ajunsera plebeii dupa lupte seculare și amare la egalitate cu patricii, incepă a se ivi in loculu contrastul de pâna aci altulu. Micu la inceputu acesto contrastu nu loa in decursulu tempului dimensiuni mari, și isbuțit pre tempulu cându republi'a eră la culmea gloriei sale. Eră acest'a contrastulu intre cei cu posesiune și fără posesiune. Cei dintâi erau ordinea cavalerilor (ordo equitum) cari in alianța cu gițile vechi ale patricilor aveau rolulu conducerelui in viitora statului, oei din urma erau numerosii proletari, cari traiau in celate său că cli-

entii celor dintâi, său că meseriași și coloni desconsiderati și miser'a loru subsistintia eternă mai multu dela gratia creditorilor loru și dela eventualități.

Ca resbelele și cuceririle din afara averile Romei se inmultira și disciplina cea vechia și laudata a romanilor cadiu. Poporul care pâna aci eră multiemiu cu putinu se incanta de placere straine și post'a de averi crescă intr'unu modu spaimantatoriu. Din tóte pările cucerite veniau averi colosali numai in mânila claselor domnitòrie, pentru ca acestea potea sa ocupe posturile statului cele mai rentabile și cu deosebire la administrația provincialor. O parte dintre aceste venite le intrebuintau acești oficiali ai statului pentru cumpărarea de pamenturi, pentru inmultirea turmelor de sclavi și prin acest'a și pentru o producție mai mare, alta parte inse o foloseau pentru placerele vietiei. Si acăsa trebuia sa fia asiā. Prin comunicatiunea latita cu tierile cele multe și diverse circulatiunea banilor a devenit o necesitate imperativa, dura fiindu ca banii prin modulu de producție erau de lipsa in comunicatiunea economică internă, intrebuintarea loru se restrinse numai la speculatiuni și la arrendele provinciali, la spesele pentru lucru, intreprinderi neproductive in comori de metalu și lucru.

Pre căto se inavutieau clasele domnitòrie, pre atâto scapetau cele lalte părți ale poporului in respectu materialu. Puterea concurentiei a cetelor de sclavi ce crescea mereu streatoră terenulu intreprindetorilor micu ce formau statulu liberu. Republica ne osere unu spectaculu schimbato. Egalitatea in posesiune, spiritul vechiu și severu, simplitatea datinelor și indestulirea vietiei se stinsera. Rom'a deveni mare avuta și puternica, ea a primitu cultur'a Greciei și fineti'a gustului oriental. Mai multu că ori cându poterea statului era basata pre averea materiale. Domnii sclavilor, cari crescera intr'unu numru proporționat cu acumularea averilor, posesorii marilor latifundie, arendorii vectigalielor, cari storiceau venite din sudorea poporului, speculantii, senatorii și ordinea cavalerilor erau domnii adeverati ai republicei. In comitie său adunările poporului votă ce e dreptu o multime de cetățieni, dura votulu loru nu cumpănea nimicu, căci independenti'a loru devenise dubiosă. Avere materială era tient'a ori-cărei nesuntie, pedecile comunicatiunei treboira sa dispara intru cătu acele au sustatu in dispusetiunile legali. Si intradeveru cetățienii romani s'au bucurat de o libertate in comunicatiunea dopa cum n'a existat nicairi pâna in dilele noastre, dura togm'a acăsta libertate a contribuitu mai multu la nemicirea libertății politice, pentru ea unde poterea atragătoria a posesiunii nu are margini hotarite și nici unu contrapondu, acolo ori ce activitate și nesuntia a individilor este îndreptata numai spre inmultirea materialului ce-lu au și spre conservarea averei ce au casigatu. Se nasce apoi din necesitate o deosebire colosală in impartirea averei naționale. Nemultamirea majoritateli prădate și exploatație devine pericolosa și amenintia cu resturnarea ordinei statului, minoritatea usurpatoria nu-si mai poate asigură existența pre unu venitoriu mai departat, cându vieti'a politica ajunge la stagnație prin unu jugu sfortiatu. Acestu jugu este cesarismul, căruia se supone de bona voia totu individualu care pună pretut mai mare pre egoismulu seu materialu decât pre libertatea poporului.

In masele ce cadiusera viplima or-

bitriului și pradărei din partea unei oligarchii degenerate prin averile celor colosali traiă spiritul proletariu, care se mai moderă cându și cându prin semtiul naționalu ce eră inca in vigore dura căte odata manifestându-se intr'unu modu infrosciatu aretă lumii romane pericolii ce ascondea ea chiaru in medilocul seu.

Grachii pricepura bine, ca lips'a de posesiune este isvorul proletariatului și rogationile grachilor ce nu potura reușii din cauza resistenței ce o intempinara la aristocrati'a orbita nu aveau altu scopu decât sa sterpesca reul din radacina.

In acestu inteleșu miscarea din period'a grachilor este proletarica și voia sa dezlătureze reul ce rodea că unu verme neadormitul la inim'a statului romanu. In resbelul civilu intre Mariu și Sulla isbuțni spiritul proletariu in flacarii sub stindardele lui Mariu.

Pentru Rom'a domni'a universale a devenit unu daru danaicu. Venarea averilor materiale su tota mai desfrenata, ba s'a adoptat unu sistemul formalu de exploatare, care detragea provincialor venitul lucrului spre a-lu risipit in placere desfrenate. Economia statului romanu n'avea momentulu productivității și ostfelu ea insarcină tierile tributarie cu contribuționi desuporțibili.

In clasele mai de frunte ale poporului eropse o coruptione și o nemoralitate spaimantatorie, mass'a inse a perduto de multu cunoștința libertatei, concordia solidă și exemplara a poporului romanu de odiniora a disparutu prin influențele contrastelor sociale; o preluare esagerata a posesiunii materiali, lips'a de lucru și o neprincipere a adeveratelor interese a poporului au fostu cauza decadintiei. Cându se incercă o mâna dibace si unu geniu ageru pentru a pune capetu unei stări abnormali prin concursul maselor săra posesiune cari salutau cu entuziasm ori co idea noastră asteptându reforme pre totu minutul, libertatea eră de multu perita și de acea potemu d'ce, ca Rom'a a fostu matora pentru cesarismul. Asertiu, ca Cesaru a fostu unu despotu pentru ca republica a cadiu sub loviturile lui, este săra temejo, pentru ca nu Cesaru, ci insusi tempul și concatenarea mai multor cause provocara acea restaurația a formelor republicane de pâna aci.

Numai cesarismul mai poate tinea imperiul prin o centralizare pre vr'o căte-va sute de uni. Acăsta forma de guvernare da garanții pentru conservarea si inmultirea averei și acăsa eră destulu pentru nisice cetățieni, in cari a amortit spiritul vietiei politice aproape de totu. Cu Augustu imperiul romanu a ajuns la zenithul poterii și miscarea cea viuă in vieti'a statului incepe a face locu unei stagnații și procesulu de distrugere incepe a se pregăti.

Amu gresi considerandu long'a perioada a cesarilor numai de teatrulu machinationilor inscenate de regenti tiranici și alu decadintiei preste totu. A fostu problemul universal a imperiului romanu de a cuprinde in tr'unu ramu tota lumea cunoscuta pre acela tempu și a semenă cultur'a și a asigură ereditatea de o mila de ani a desvoltării omenesci pre sems'a posterităției. Acestu scopu s'a ajunsu pre tempolu cesarilor, căci Rom'a poruncă atunci dela insul'a Britaniei pâna la deserturile Zaharei, dela columnele lui Hercule pâna la Eufratu. Pentru a conservă unu imperiu statu de gigantie, se recerea, că un'a parte sa întrăca in

potere și geniu organizatoric pre ceea-lata parte și acăstă sa fia lipsită de poteră de a lucra independent. Imperiul român devine la caderea republicei principala lui Iuliu Cesar și într-un stadiu de transacție și acă se pune fundamente unei vieți noi și altor forme de viață, care mai târziu pierd jéra în vîndele migrației de popore pre la începutul evoluției medie.

In respectu economicu economia de casă de casă omu amintit mai înainte, a durat mai departe și lângă densa să se dezvoltă capitalul comercial, care a provenit din comunicatiunea cea extinsă și nemarginată între diferitele părți ale imperiului. Că urmare să a înmulțit și circulația și întrebunțuirea banilor. Libertatea comunicatiunei favoriză acumularea posessiunii, din care rezultă direcțiunea strinsu materială ce a stensu viața politica.

In dilele prime ale imperiului se mai vedea o miscare de viață pentru ca cesarismul fiind o trebuință semită corespunzătoare temporului în care s-a inaugurat, dări orice domnia absolută astăzi în urma restrinției și sfarsitului său în sine înșasi. România era subaspata, formele sociale și-au perdit caracterul antic și s-au distruși prin elemente noi și legaturile erau slabite.

Intre atari impregnări nici lucrul său muncă nu poate să infloră, pentru că ea inflorâtă de stările politice corupte nu poate să progresze într-un stat, al căruia organism se așază în procesul distrugerei.

Latifundiele cele mari cari pâna acă era administrată nemidilicită de către posesori se dedera în arenda la sclavi pre lângă prestarea unei sume anumite, din cauza că nu se poate administră usitoru și era mai rentabilă și mai comodă arătarea lor la sclavi. Sclavii coloni, sclavii agricultori, cari erau întrebunțiați la pământuri devenind mai întâi prin uso, mai târziu prin lege în raportul adscripti, prin care ei erau legați de glebe (gleba adscripti), care legatura tinență și pre sclavii coloni. Prin acăstă s-au usitorat în cătu-vă starei locitorilor — și acești erau mai cu séma sclavi — pentru că domnul nu mai avea puterea de a-i luă din neștiu familiari și pentru că între densii și între pământul pre care siedeau să se desvoltă unu necu solidu și conservativ, de alta parte sarcinile impuse lor la apeseau forte.

Institutiunile de contribuție ale cesarilor au avut de urmare liberarea (manumiterea) colonilor, prin care raportul către domnul lor în privința persoanei era desființat dări glebe adscriptiunea ramasă nestrămutată. S-au

nascutu apoi o colonie libera înca în zedaru vomu cauță pretiulu pentru lucrul câmpului său posessiune libera. Acăstă din urmă a peris de totu. Însemnatatea sociale a acestoru formațiuni agricole consistă în disolvarea cu incetul a legăturii familiare, în trecerea pregătită a sclaviei în raportul iobagilor, în formarea nouă a unei populații tineresci.

Activitatea comercială și obiceiul de a lăsa pre sclavii meseriași să producă pre contă propria pre lângă o tanție hotără, a separa din populația urbana o patura deosebită, în care astăzi simburele meseriași independență și care sparte sistemul celor vechi. Sclavul meseriași rămasă înca în mâinile domnului, dări elu începătă la lăua parte nemidilicită la venitul lucrului său. Meseriași liberi, favorizați prin imensa capacitate de a consuma la lumei romane, și în bunăstare starea lor, de sătul solvătoare abia suportabile.

Aci dări se desvoltă o luptă între formele vechi și noi. De vreme ce formele statului român nu se potura adaptă formelor noi și cetățenii români și perdura prin apălhia politica poterea regenerată și cuvenitul imperialilor a devenit lege, — imperiul român, ne-capabil de a rezista, — unu cadavr colosal, plin de germenii pentru o nouă viață, căde în ruine. Barbarii lo ocupă și iau asupra le indatorirea, de a desvola mai departe destinele omenimelui.

S. Sebesiu 25 August 1874.*)

Domnule redactoru! Concedeti-mi putine sile în colonele pretiutei foi ce o dirigeti, că nu va fi fără interesu.

Din istoricul meu înțeleșu, că biserică nouă din comună vecina Pianu inferior ar fi spusă la o daună preste 2000 fl. v. a. prin aceea că unu om care a tenu mără biserică în arenda pre mai multi ani, n'a plătit arendă, și apropiindu-se tempul cându-espresa arendă, arătorele să-a transpusu avere de pre numele său pre alii societățile să pre alii altoră, iera avere de miscația o a pitulat, acestea suntu fapte constatale despre cari nime numai poate dubitată — pentru că tredință se cineva din menționată comuna, a lăsat firul lucrului și cu întrevînirea judecătoriei a astăzi pucina avere miscația la arendatorele și aceea înca ascunsă pară la densul parte pre la vecini, iera că precese avere reală s'au prinsu suplică asternota la judecătoria vreudă a o strămută aceea de pre numele său, că în modul acestă biserică să ramâne de totu inselată și despăjuită. Diferite pareri

*) Din erore în locul acesta. R.

să voci resuna despre acăstă inselăciune pusă în lucrare, unul inculpa pre prototul Ioanu Benă care a fostu în fruntea comitetului său să eserendatul aceamă, altii iera astă vina în comitetul parochial și episcopia care săru astă în afinitate cu arendatorele. Cine pără vină se va descoperi, atâtă astănu că biserică și în pericol de a perde sumă susalinsă despre ce nime nu se mai poate înăobi. Aceste sile cuprindu unu adeveru necontestabil să de aceea merita să se dă publicitatea cu atâtă mai verosu cu căto ele potu să fia unu corectiv pentru cei ce au gresit și o admovită pentru alte comunități ale bisericii noastre, cari potu să dea preste asemenea intemplieri neasteptate. G. S.

România perdă de una-dă unu omu de stat și veduvele unu protectoru devotato, pre Apostolu Arsachi repausat în adenei betranetie. În viață fiindu, elu a lasat patricie sele adoptive o opera însemnată, aperarea drepturilor ei înaintea Europei.

Pastrandu memoriei sele profunda venerație, noi ne facem placerea și datoria a supune la cunoștință lecto-riilor aceasta opera, pre care o astăzii în Jurnal de București.^{**}

Suveranitatea României

„Posițiunea României fată cu sublimă Pără n'a fostu nici odată acea a unei tieri euerite. Principatele române n'a facutu nici odată parte integranta din imperiul otomanu. În totu-déună ele au avut o existență deosebită. Cernedea de buna voia loru protecția sublimă Porti, pre atunci cea mai taro și mai puternica din totu tăriile cari le incurgă și amenință existența loru, principalele n'a renunțat la independența loru. Cu totul din contra, ele au pastrat totu drepturile, dela acele de a avea guvernul loru, legislația loru, finanțele loru, curtile loru judiciare, cari pronunță săpătul^{*)} pâna la acele de resbelu și de pace, care implică pre totu cele-lalte. Principalele no datorii acăstei state de lucruri nici vre-unei protecții nu au avut nici unu asediamentu, ori de natură aru fi. Sublimă Pără s'a gra-

*) După unu actu din anul egirei 872, români nu suntu justificabili de cătu de tribunalelor loru; nici unu mandat de comparitie său de aducere (igzari firman) vina elu dela Constantinopol să de arie, n'ară putut în nici unu casu să aibă acțiune asupră loru. Este de datoria puterilor cari au promis sa garanteze privilegiile și imunitatele în posessiunea căroră se află aceste principate, de a decide deca în fată unu asemenea actu să depune o asemenea

blimă Pără. Tractatele între s. P. și Russiă n'au adaugat nimicu la aceste capitulatiuni. Ele au datu numai acestei din urmă puteri unu drept de garantie, la care a renunțat mai în urmă, primindu cele patru puncte, și pre care articolul 22 din tractatul dela 30 Martie o face a trece de o potrivă la totu pu-terile contractante.

Din acea că drepturile principalelor se basăze pre capitulatiuni s'a voită a se deduce ca ele emana numai dela generositatea sultanilor, și ca prin urmare suntu revocabili după voință. Dara totu drepturile de cari se bucura comerciului strainu în Turcia, n'au ore ele totu o asemenea origine, care era formă usită în vechime în acestu imperiu, și care totu n'a avut mai putena putere de tractate? Pentru ca aceste drepturi se basăze pre asemenei acte unilaterali, S. P. care dă totu, nu primesc nimicu în schimb, căci nicairi nu este vorba de o reciprocitate, care este băsă ordinara a tuturor tractatelor de comerț. Aceste capitulatiuni nu impun principalelor de cătu obligație de a plăti unu tribut Portiei, și acestei de a proteja principalele contră ori-cărui atac străin. Dara ele o opresc expresu de a exercita cea mai mică ingeriță în interiorul tării, a cărei administrație a fostu totu-déună independentă, de faptă și de drept.

In adeveru, după Vatell (Dreptul giților, carte I, cap. I, §§ 6 și 7): „Un tribut platit unei puteri străine, precum și protecția unui mai puternic, micsorădă ceva din demnitatea unui statu, ca fiindu acăstă o probă de slabiciunea sea, dări lasa, sa subsiste pre deplină suveranitatea sea.“ Martens pune anume Valachi și Moldovă în categoria statelor pre jumetate suverane (Précis du droit des gens, carte I, cap. 2 § 20). Dece dela dreptu, vom trece la sapte, le vom găsi cu totul de acordu.

Că și celelalte națiuni străine, Turcia nu potu intră în principale de cătu pentru a face acompte de comerț și pentru tempul să satu pre pasaportul ce trebuie să cera și să obțină pentru acăstă dela guvernul român. Nu le este permisă a avea nici unu asediamentu, ori de ce natură aru fi. Sublimă Pără s'a gra-

promisiune, tractatele sublimă Porti cu puterile străine, privitoare la apelul către divanul din Constantinopol, potu să fia aplicate în mod legalu, și deca sublimă Pără putut să transmită altoră unu drept pre care nici ea insasi nu-lu poseda. Căci nici chiar turci nu potu, după hatul sultanului Mehmet, să se adreseze în difundenie loru cu români decătu numai tribunalelor din principate, ale căroru șefi, se dice în acelu actu, suntu definitive.

dustria și lucrări publice ce facu, precum este baronul Sină, român neam din neamu, nascutu în Moscopole, care după Rothschild, este celu mai mare banchieru și cea mai solidă casa financiară a Europei; și alti mulți, care din nefericire trecu astăzi în ochii lumii de greci, cu totu că betrâni loru parinti, care trăiau pâna mai de une-dile, vorbiu în familia limbă română!

Ună că acăstă este negresită rezultatul negligenței și n-pasărei ce au arătat luminatii români din România în privința românilor de pre aici, care, înainte de unu secolu, cându grecul era sclavu și clacasiu pretutindeni, aveau preponderanță sub totu punctele de vedere între cele-lalte naționalități creștine din imperiul otomanu. Dece s'au fi gândit cineva pre la secolul XVIII și pre la incepătul secol, actualu, la români din Macedonia, Albani și Epiru, că sa le dea o educație și o mică invietătură în limbă loru materna, apoi atunci erau să fie astăzi romanisati chiaru bulgari și greci, care, nu numai scările elene din Macedonia, Epiru și Albani le datorizează generositatea românilor invietătură în strainătate, ci înca și Universitatea și Academia eliniilor suntu creatori ale acestor români, care pre tempurile acelea credeau ca facu unu actu de binefacere și compatriotilor și națiunii loru, insin-

tiandu în patria loru și în alte orașe creștine scările de limbă elenă; pentru că nici nu sciau pre atunci ce sunu litere române, nici că erau ei unu geniu că să concepă și să întreprindă o astfelie de inovație. — Eata dări calegeanu noi astăzi amarul și fatalul producăt alu neglijenței și alu neprevăderei șomerilor de statu și a distinsilor români, ce erau la putere și conduceau nația intereselor naționale pâna mai de une dile!!!

Fiuolul lui Nicolachi Mihailu-Mihailu Efendi — din Serră, care astăzi este acolo capulu partitului grecu, este român neam din neamu din Moscopole. — Domnul Condă este român din Baeasă (la Pindu); du Duro este asemenea român din Gramostie; și cu unu cuventu toti capii și conducătorii astăzi ai partidelor grece în totu orașele Macedonia și Tracie suntu români educati și instruiți în scările grecesci; pentru că în totu orașele acestor două provincie populatiunea creștina este numai bulgari și români, greci nefiindu numai decătu pre la tările mării.

Mi se sfătuie anima, mi tremora mâna, vedîndu acom și scriindu ca fi-mosă Moscopole, Acestu Babel și Ninive, nu numai alu comunei române, ci alu tuturor orașelor creștine ale Turciei din Europa (Rumeli), astăzi nu mai este decătu unu stogu de roine, care dovedesc vechia sea măretie și splendoră!!

FOISIORA.

Comunele române

din Dacia Aureliana, cu inceperea dela frontierele Greciei pe sîră muntelui Pindu.

(Converzii literare.)

(Urmare.)

Mai spre nordu, totu pre versurile Pindului, se află comune curătu românesci avendo asemenea căte o scăla de limbă grecească și biserici totu grecescă: I. Denescu, locuită de 100 familii. II. Gramoste cu 120 fam. Aceste și comuna Nicoliti a patria loru Dumbă din Viena, care pre la incepătul secolului alu 19-lea a fostu abandonata de locuitorii sei români, din cauza invaziunilor ce faceau Albanesii vecini, care prăduiță și astăzi se vedu numai ruinele acestei comune.

Mai spre nordu, pre pările occidentale ale Pindului, este comuna Voscopole (Moscopole), care pre la midilocul și finele secolului XVIII era centru comercial ce facea tota Albani, Epiru, Macedonie și Bosniă cu Austria și cu Venetia; avea 12,000 de case și o populație curătu română de 80,000 de susțete. In acăstă cetate română s-a vîndut pentru primă ora imprimeria în Turcia într-unu tempu, cându nu era imprimera nici în Constantinopole; au

fostu tiparite dăriți cărti, și mai cu séma religioase, în limbă grecească; iera evangeliu a fostu tiparită în limbă română cu litere grecescă; posedă o biblioteca admirabilă în avutiale sele; dări viață prea presumătoare ce o petreceau locuitorii ei, au atrasu hordele albanesilor, care prin dese incursiuni devastații comuna și despăjuită locuitorii într-unu modu insuportabilu. In fine reului ejusse la culmea sea, și nefericită acăstă mare și înăvățătă cătă a fostu redusa în ruine, locuitorii ei fiindu siliti să abandoneze totu, spre a-si caută unu refugiu mai în totu orașele Macedonia, Albani, Trație și ale Bulgariei; mai cu séma în Bitoli a s'au asiediat o colonia de două mii fam. române; și astăzi tota populația creștina a orașului Bitoli este preste jumetate română și bulgara, greci nefiindu acolo nici o familie; asemenea cele mai distinse familii creștine și cele mai însemnate stabilimente comerciale din orașele Perlepu, Chiostendilu, Filippopol, Adrianopol, Ienigă, Cavala, Serres, Tesalonica (in Macedonia), din Ohridă, Elbasan, Tirana, Scodra, Durazzo, Cavaia, Berati, Gherla, etc. (in Albani) suntu români din Moscopole. Multi dintre români moscopoleni s'au mutat în Austria, unde astăzi se disting pentru averile loru cele colosale și pentru comerțul celu mare și întreprinderile măreție de în-

bitu totu-déun'a a dă dreptate reclama-tiiloru tieriei contr'a celor mai mici incercări in acesta privintia. Unu exemplu eclarant a datu in 1764.

Că tōte celelalte natiuni straine, români pre cari treburile loru ii aducu in Turcia, suntu scutiti de ori-ce impositu pentru persón'a loru, de ori-ce cautare pentru imbracaminta loru.

Că tōte tierile straine, principalele intretinu la Constantinopole unu insarcinatu cu afaceri, care se bucura de dreptul gintilor. Că toti agentii straini, acestu insarcinatu cu afaceri nu se adresa, in reporturile sele cu sublim'a Pórtă, decâtui ministrului afacerilor straine.

Că in tōte tierile straine, crestini cari au imbratisatu Islamismulu potu, dupa hatulu sultanului Bajazet I, trecendu pre teritoriu român, sa tréca la vechi'a loru religiune, fără sa pótă si suparat intru nimicu.

Acest'a e adeveratulu dreptu publicu alu principatelor, asiá precum resulta in modu incontestabilu din capitulationile loru cu sublim'a Pórtă. Acestea suntu privilegiile si imunitătile pre cari n'au lasat odata a li se smulg, si pre cari poterile semnatare ale tractatului din 30 Martie au luat ingagementul de a le garantă.

Soveranitatea, autonomia Romaniei suntu incontestabile in dreptu. Acestu dreptu a fostu totu-déun'a confirmatu de fapte. Căte-va exemple voru ajunge a probă acésta. Ea a batata pre unguri, pre polonesi, pre casaci, si a contractatu cu aceste popore numerose tractate de pace. In 1390, Mircea semnă cu regele Poloniei, si in 1395 cu Sigismundu rege alu Ungariei, dōce tractate de amicitia si alianta. Incheia alte dōce, unolu in 1459, cu Russi'a, si unu alu dolea in 1485, cu Poloni'a. Dlu Vaillant a datu textul acestu din urma dōce tractate int' o eselentă publicatiune intitulata „Autonomia publica a Romaniei.“ La 16 Martie, 1412, Vlad slava incheia cu una altu tractat, ofensivu si defensivu, totu cu Sigismundo, care sjunse imperato. Conveniunea pre care o incheia Stefanu celu mare in 1499 cu regele Polon ei a remas la faimosa. Cea subscrisa in 1520 intre Radu dela Afumati si Ioanu Zapoli'a, rege alu Ardélovi, din care imperati Austriei au mosnenit, spre a delimita frontariile Valachiei, Moldaviei si ale Austriei, merita asemenea atențunea. Independent'a suverana a românilor eră cunoscuta statu de generalu in Europa, inéat regin'a Elisabeta a Engliterei incheia, la 27 Augustu 1588, unu tractat de comercio cu Petro, principele Moldovei, in care acesa se intitulă: Dei galata, prin-

ceps Valachiae et Moldaviae. La 2 Mai 1651, Vasilie Lepu, domnul Moldavie, acceptă dela Kiemlnsky, hatmanul casicilor, căruia a succedatu imperatul Russiei, uno tractat, in care primul articulu recunoscă independent'a Moldovei. Iéta acelu articulu: „Princeps Moldaviae, Moldaviam pleno jure obtineto.“

Cându rusii se apropiara pentru prim'a óra de témii Dunare', ei cantara sa contracteze alianta cu principii si ai Valachiei, pre cari le considerau si tratau că state independente si suverane; proba tractatul intervenit in 1721, intre témuru Petru si Cantemiru, principele Moldovei. In tractatul dela Kocinc-Kainargi (1784) incheiatu intre Russi'a si sublim'a Pórtă, titlul de suverani este formalu datu principilor români.

Pentru rogativele garantate loru in virtutea acestui tractat de către sublim'a Pórtă, articuloul 16 enumera si pre aceea de a fi representati pre lângă Sultanulu de insarcinati cu afaceri particulari. Iéta textul tractatului, care fu scrisu in italienesc, limb'a diplomatica a sublim'e Porti, mai nainte de adoptarea limbei francese: „Permitte inca suveranilor din cele doué principate (Moldov'a si Valach'a), fia care pentru partea sea, de a avea pre lângă sublim'a Pórtă insarcinati cu afaceri, crestini de religiune greca, cari si voru face treburile loru, si acesti insarcinati de afaceri voru avea grija de interesele diseloru principate, si voru fi tratati de sublim'a Pórtă cu bnnatate, si chiar in slabiciunile loru voru fi considerati că ómenii cari se bucura de dreptul gintilor, adeca voru fi aperati de ori-ce superare.“

Dreptul de a inchiai tractate si de a fi representati diplomaticesce constiu elementulu esentialu alu independentiei politice a ori-cărui statu.

Remâne astfelui demonstratul ce privilegiile si imunitătile nu emana nici din concesiuni spontane ale Porti, nici dela protectoratul colărei seu cutărei puteri. Ele suntu patrimoniul legitim si inviolabilu alu nationii române, patrimoniu consacratu de indoita sanctiune a temporii si a tractelor.

Romania e suverană, cu consumul tuturor a celor cari se silescu cu franchetia a se urca pâna la originea drepturilor sele. „Suveranitatea, dice baronulu Martens in tractatul seu despre dreptul gintilor, resulta din exercitiul puterii legislative executive si judiciare.“ Provinciele române insa, dupa tractatele incheiate cu Pórt'a, au conservat legiștina loru natiunale (poterea legitimită si judiciara); o administratiune independenta (putere executiva); ce-va mai

multu inca, liber'a alegere a principilor cari le guvernă.

Inagagamentele luate de sublim'a Pórtă de a spera Valachia si Moldova contra inamicilor din afara nu altereză intru nimicu autonomia acestor provincie, căci, spre a cîta autoritatea unui a din cei mai celebri scriitori politici, Vattel: „cându unu statu slabu reclama si obtiene protectiunea unui statu mai tare, midolcindu plat'a unui tributo, dara rezervându-si dreptul de a se guverna dupa voi'a lui, acésta e unu simplu tractat de protectiune, care nu deroga cîtu-si de pucinu dela suveranitate“.

Acésta este atât de adeveratul ca in tractatul intervenit in 1460 intre Vladu, V, printul Valachiei si sultanulu Mohamed II, s'a stabilitu anume, ca pentru pretiulu protectionei, sublim'a Pórtă nu va avea sa reclame nimicu alto de cătu suprematia asupra suveranității acestui principatu si unu tributu anuale de 10,000 galbeni.

Aru si de prisosu sa armărimu mai departe acésta demonstratiune Ori ce spiritu seriosu si de buna credintia va conveni cu noi ca provinciele române nu potu in nici unu modu a fi asimilate cu provinciele vasale si imediata dependente ale imperiului otomanu. Afara de tribatulu ce români s'au ingagiatu a platit, si care constituie pentru densii o datoria de onore, ei nu datorescu sublimei Porti, de cătu deferentia si corteni'a pre care nationile amice si le datorescu mutualo. Ori-ce alta pretentiu aru si nejustificabile.

Varietati.

* * (Multiamita publica). Terminandu-mi cu acestu anu cursulu studiilor la Academia de silvicultura din Siemnitu, — ceea ce fără stipendiul de 200 fl. v. a. ce mi s'a deferit din fundatiunea gojduiana in decursu de doi ani, cu greu mi-aru fi succesu, — mi tienu de cea mai sacra si placuta detorintia a esprime prin acésta atât de prea on. representantie a susu numitei fundatiuni, cătu si prea on. inteligintie romane din Sabesiu pentru ajutoriulu de 30 fl. v. a. pre care a avutu bunatatea a mi lu tramite inca in an. 1872, — cea mai profunda a mea multiamita. —

Pianulu inferioru in 1 Sept. 1874.

Simeonu Corneliu Pisoi, candidatu de silvicultura.

* * Scolasticu. Din o scrisore a inspectoratului scolasticu din fundulu regiu dto 17 l. t. Nr. 1494 aflâmu, ca ministeriulu pentru instructiunea publica si-a procurat o colectiune de medilöce pentru

sistemulu metricu si ca a transisu mai multe atare instrumente numitului inspectoratu spre a le impartii la acele scole poporale gratuitu la cari suntu aplecati cei mai cualificati invetiatori. Spre acestu scopu s'a cerceratu respectivele magistrate că sa recomende atari docenti apti. —

Scólele la gimnasiulu luteranu de aici s'au inceputu dejă cu 1 Septembre n. cele dela gimnasiulu catolicu din locu se voru incepe cu 1 Octobre.

Precum ne-amu potutu convinge din o privire fugitiva contingentul tinerilor români la scólele luterane e imbucuratoriu.

* * Representanti noii. Intr-unul din numerii trecuti ai foiei nôstre din a. c., amu fostu publicat unu numeru frumos din intelligentia nôstra locale, care se alesera de representanti la adunările generale ale scaunului Sabiuului. Aflâmu acum ca comunele de nou reorganizate, imitandu exemplulu laudabile alu celor-lalte comune, au mai alesu unu altu numeru considerabilu din intelligentia nôstra de representanti ai sei la numitele adunări si adeca s'au alesu in Seliste domnii: Iacobu Bolog'a, consiliariu pub. in pensiune, Iosifu Sterca Siulutiu asesore reg. Dr. Demetru Racuciu advocatu; in Tilisc'a dñii: Basiliu Petri directore, Ioane Candrea profesor gr. or.; in Sinn'a dlu Constantin Stezariu capitann c. r. in pensiune; in Vale domnii: Dr. Aureliu Brotea directore la banca Transilvania, Zacharia Boiu parochu si assessoru consistoriale; in Galesiu dlu Elie Macelariu consiliariu in pensiune; in Sibiu domnii: Iuliu Bardosi inspectore reg. scolariu si Marcu Bechesi jurnalista; in Vestemu. dlu Ioanu V. Russu protopopu.

Raportu comercial.

Sabiul 11 Septembre n. Grâu 5 fl. 33 xr. frumosu, 5 fl. — xr. mestecatu, 4 fl. 67 xr. qualit. infer.; secar'a 3 fl. 40 xr. pâna 3 fl. — ; orzu fl. 3; ovesu 1 fl. 53 pâna 1 fl. 27 xr.; encuzru (porumbu) 4 fl. — xr.; cartofi 1 fl. 60 xr. galăt'a austriaca.

Cânepe'a — fl. maj'a. Linie 6 fl. — xr.; mazarea 6 fl. 67 xr., Fasolea 6 fl. — xr.

Fenu legatu — fl. 60, nelegatu — fl. 60 xr., paie lungi 80 xr., scurte 70 xr., maj'a.

Lemne de focu 8—9 fl. stang. austri.

Carnea de vita 18—20 cr. p., de porcui 28 xr. Ursore 79 xr. pâna la 1 fl. 20 cup'a.

Burs'a de Vien'a.

Di 31 Augustu (12 Sept. 1874).

Metalicelo 5%	71	65
Imprumutul nationalu 5% (argintu)	74	65
Imprumutul de statu din 1860...	110	—
Actiuni de banca.....	982	—
Actiuni de creditu	246	—
London	109	95
Obligationi de desdaunare Unguresci	78	—
" " " Temisiorene	77	—
" " " Ardeleanesci	76	—
" " " Croato-slavone	80	—
Argintu	104	10
Galbinu	—	—
Napoleonu d'auru (poli)	8	81

durile nu numai pentru lefle invetiatorilor, ci inca si pentru radicarea unui edificiu, care sa aiba si form'a si spatiu unei scóle indestitutorie. Dara unu Clisureanu ieromonachu, repausatulu de Sofronie Bargiu'l'a, care se afla in Romania că pre la anulu 183... oferă trei dieci de mii de lei, prin care s'a construitu edificiul scólei, la a cărei'a intrare se afla bustul repausatului că fondatore alu scólei; iéra din alte osrande, facute totu de Clisureni asiediali in Romania, in Serbi'a si Austri'a si din contributiuni ce au facutu toti locuitorii de aici, s'au strinsu fondurile necesarie, din ale căror'a venituri se plateseu astadi cinci institutori si o institutrice, toti de limb'a greca !!

Eata dera ea, cu banii romanilor strinsi totu in Romania, se infintieaza si se sostine scóle de limb'a greca, intr'o comună curata româna, si se esilează din tr'ensele limb'a naturala a locuitorilor !! Si pentru ce s'a facutu si urmăza a se face acésta infernalitate ? Negresită că sa sugrume, prin educatiunea si instrucțiunea de limb'a greca, in inim'a elevilor români sentimentulu, ide'a si chiar limb'a de român !!

(Va urmă.)

Astadi Moscopolea n'are decâtui 150 fam.!! Metropoli'a este o biserică magnifica; biblioteca Moscopolei eră mare luceu, si perderea ei este o paguba pentru literatur'a si istori'a nationala. — Moscopolea este situata intre Albani'a si Macedonia, la o distanta de trei óre spre apusu de Ghiorghe'a, si că la diece óre spre media di de Ohrid'a. Acum la Moscopole esista o scóla de limb'a greca, si biserica asemenea cu limb'a greca.

Spre apusu, pre la tieruriile marii Ionice si Adriatice este unu districtu, cunoscute astazi sub nomele de Muzachie, aproape de orasulu Derate'a. Acolo — in Muzachie — suntu multi Români, despre cari n'amu scrisi esacte si detaiate. Este inse de notorietate publica, ca mai toti lipsanii, bacalii etc. din tōte orasiele si tergurile Albaniei suntu români, cea mai mare parte din Moscopole; asiá in Berato, in Avlon'a, Durazzo, Cavai'a, Scodra etc. comerciul este in mân'a romanilor si românoi din Albani'a ou pre suntu spuscati de miasma panelenismului; unii chiaru scriu romanesce cu litere grecesci inca pâna astazi. Acum dela Moscopole sa ne intorcemu spre resaritul Lângă satulu Pleas'a, totu pre sir'a Pindului, suntu preste 300 fam. rom. care petrecu vîr'a aici in colibe, avendu o biserică si scóla de limb'a greca; iéra iér'n'a descindu in Tesali'a, si se numescu colibele lui Balamaci siu alu romanilor.

Totu spre resaritul in Macedonia este Hrușist'a, comuna locuita de români, de bulgari si de turci, in eparchia Castoria'; are pre la 150 fam. rom. iéra in tempu de iernă si mai multe; pentru ca descindu de iernëza aici multe familii din Sta. Maria (pre Pindu); are o scóla de limb'a greca si o biserică.

Spre resaritul Vlaho-Clisur'a, comuna curata româna cu o populatione de 1000 fam. tōte române; cheia dromului dela Salonicu in Albani'a, avendu unu comerciu prea intinsu si considerabilu. Vlaho-Clisur'a este pentru tergurile Castoriei, Hrușistei, Caliarului, Neselitiei, Grebenelor, Cojaniei etc. — tōte aceste orasie, capitalie de plasi si de plaiuri — Vlaho-Clisur'a — dicu — este pentru tōte aceste localități, ceea ce este portul si piati'a Salonicului pentru tōta Macedonia si partea orientala a Albaniei. Clisurenii se afla asiedati că comercianti, că arendasi si că meseriasi in Constantiopol, — in numeru de 500—600 barbati — in Galati, in Iassi, in Bucuresci si mai cu séma in Craiova', unde suntu preste döue-dieci familii emigrate acolo din Clisur'a; mai suntu multi in Belgradu din Serbi'a, in Panciova din Banatu si in Vien'a căte-va stabilimente comerciale, care facu mare esportatiune de produse manufaturiale si industriale de ale Austriei si Elveției, si mai cu séma postavuri, tieseturii de bambacu, de lana si de

Nr. 102/1874.

Concursu.

Devenindu vacante statiunile de invetitori.

1. in comun'a Galesiu, scaunulu Seelistei cu salariu anuale de 200 fl. v. a. unu slângenu lemne de focu și quartiru in edificiul scolei.

2. in comun'a Cristianu, scaunulu Sabiiului pentru 1 clasa cu salariu de 168 fl. v. a. siase slângeni lemne de focu pentru clasa și invetitoru și quartiru naturale;

3. In Gasterilia lângă Sabiu cu 140 fl. v. a. lemne dupa trebuintia, quartiru și două pamenturi (deloitie) de curchie;

Pentru ocuparea acelor' se deschide prin acésta concursu pâna in 20 Septembre a. c. st. bisericescu.

Concursele provedute cu atestatul de calificatiune, de moralitate și eventualmente, despre servitiul de pâna acum in carier'a scolastica sa se adresie in terminul prefisut de-a dreptulu la subscribulu.

Sabiu in 23 Augustu 1874.

I. Hania
protop. gr. res. alu tract.

(1-3) Sabiu I.

Concursu.

Devenindu vacanta statiunea de invetitoru la scol'a confes. gr. orient. din Carbonariu in protopresbiteratulu Cetăției de Petra (Kovár-vidék) prin acésta se scrie concursu pâna la 19 Sept. a. o.

Emolumentele suntu: 163 fl. v. a. quartiru liberu in edificiul scolei și lemne de focu dupa trebuintie;

Doritorii de a ocupá acésta statione, sa binevoiesca a-si asterne petitionile loru instruite in sensulu prescrizelor St. organicu la subscribulu pâna la terminul susu insemnatul.

Carpenisiu 25 Aug. 1874.

In contilegere cu comit.
parochialu.

Ioanu Siovrea
Adm. ppescu.

Nr. 211 — 1874.

Concursu.

Conformu preliminerului statorit prin conclusulu adunarei gen. a Asociatiunei transilvane tiengă la Dev'a in 10—11 Augustu a. c. de sub Nr. protoc. XXI, se publica prin acésta concursu la urmatorele stipendii:

a) La unu stipendiu de 60 fl. destinatul pentru unu gimnasistu din comitatulu Dobacei (din o fundatiune anonyma.)

b) La alto stipendiu de 60 fl. din fundatiunea sericitului Nicolau Marinovicu sen. din Sasu-reginu, destinatul pentru unu gimnasistu incepandu din prim'a clasa gimnasiale.

Concurrentii la amentitele stipendii au sa-si subterna pâna la 15 Octobre c. n. a. c. concursele loru provedute a) cu certe de botezu b) testimonio de paupertate și c) testimonio scolasticu de presemestrulu alu II-lea alu anului scolasticu trecutu.

Se observă, ca concurrentii la stipendiu de sub b) cei consangueni in lini'a barbatescă directa cu fundatorele, ceteris paribus, voru avé preferintia.

Sabiu in 10 Septembre 1874.

Dela comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatură și cultură poporului român.

(1-3)

Concursu.

Pentru ocuparea statiunii vacante invetatoresci dela scol'a gr. or. din Finteușulu-mare, se scrie concursu cu terminul pâna in 30 Septembre a. c., in care dî va fi si alegerile.

Emolumentele impreunate cu acestu postu suntu: 120 fl. v. a. dela comună prin repartitia și quartiru naturalu in cas'a scolei.

Doritorii de a ocupá acésta statiune au a-si asterne suplicile loru instruite

in sensulu prescrizelor Statutului organicu pâna la terminul de mai susu, subscriveliu că directore scolaru.

In contilegere cu administratorele int. protopopescu.

Finteușulu-mare, 19 Augustu 1874.
pentru comitetulu parochialu
Stefanu Dragosiu,
(2-3) parochu și presiedinte.

Nr. 535 ex 1874.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetitoru diriginte la scol'a granitică din Lis'a cu salariu anual de 240 fl. v. a. din fondulu scolasticu central, cortelu in cas'a scolei, grădina și lemne de focu, se scrie concursu pâna la 7/19 Septembre a. o.

Comitetulu scolasticu granitică resen alu fostilor granitieri din regimentulu romanu I (1-3) din Sabiu.

Concursu.

Pentru ocuparea postului invetatorescu la scol'a confesionala gr. or. din Vîrda de susu protopresbiteratulu Zălănești susu, se deschide prin acésta concursu.

Salariu impreunatul cu acestu postu este 200 fl. v. a. quartiru și lemne pentru incaldit.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a-si tramite petitionile loru instruite in sensulu „statut. org.“ § 13 pâna in 20 Sept. a. c. la scaunulu protopresbiteratulu in Campeni.

Vîrda de susu 15 Aug. 1874.

In contilegere cu comitetulu parochialu.

Ioanu Patiti'a,
(2-3) protopopu.

Ad. Nr. 95/1874.

Concursu.

Devenindu vacante două statiuni invetatoresci din tractulu Heghigului se deschide concursu pâna la 24 Septembre a. c. st. v.

1. In Bicușadu cu emolumentele angali:

a) de fia-care copilu obligatu de scola 1 fl. v. a.

b) de fia-care familia 10 cupe bucate.

c) de fia-care gazda cu vite una caru de lemne;

d) din cele 5% de florinulu de dare, jumetate;

e) din ajutoriulu cons. de 2000 fl. anuala 30—40 fl.

f) a treia parte din venitulu stolaru preotiescu, fiindu impreunatul cu acestu postu și cantoratulu.

Léfa anuala se urca către 180 fl.

2. In Heghigu cu o lefa anuala de 200 fl. v. a. solvinda de către episcop'i a respectiva in 4 rate anticipative quartiru liberu și lemne.

Doritorii de a ocupá vre-unul din aceste posturi suntu invitati a-si adresá petitionile loru instruite in sensulu „stat. org.“ lui 13 din Statutulu organicu prin subscribulu către sinodulu parochiale respectivu pâna la terminula prefisuta.

Elöpatak 22 Augustu 1874.

In contilegere cu comitetulu parochialu.

I. Mog'a,
(2-3) admin. prot.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunilor invetatoresci dela scolele confesiunale gr. or. Ghijas'a-inferioră, Siulumberg, Sasauști și Ruj'a, se scrie prin acésta concursu pâna in 15 Septembre st. v. in care dî voru fi si alegerile.

Salariile impreunate cu aceste posturi suntu:

1. La scol'a confesionala din Ghijas'a-inferioră in bani gal'a numerari 70 fl. v. a. și in bucate 18 galete ardelene dela poporu, quartiru și lemne de focu.

2. La scol'a confesionala gr. or. din Siulumberg in bani din fondulu scolei și dela poporu in bucate și bani 200 fl. v. a. și lemne de focu.

3. La scol'a confesionala Sasauști din alodiulu comunei 200 fl. v. a. quartiru și lemne de focu.

4. La scol'a confes. Ruj'a 100 fl. v. a. dela poporu, quartiru și lemne.

Doritorii de a ocupá vre-unul din aceste posturi invetatoresci au sa-si asérna petitionile loru pâna la tempolu indicatul amesuratul Statutului organicu §. 13. la subscribulu.

Nocrichiu in 20 Augustu 1874.
In contilegere cu comitetele parochiali.

G. Maieru,
(2-3) adm. protop.

ad Nr. 163/prot.—1874.

Concursu.

Devenindu vacanta parochia gr. or. de a III-a clasa din Hendorfu, in protopresbiteratulu tractului Sighișoarei se deschide prin acésta concursu pâna in 25 Septembre st. v. a. c. —

Emolumentele suntu:

Portiunea canonica 12½ jugere pamentu;

Dela 75 familii români căte o ferdelă grâu, și cucuruzu sfarmitu, — a 16 cupe ferdelă,

Dela 48 familii neurustici căte 17 or. v. a. stol'a indatinata.

Doritorii de a concurge la acésta statiune au a-si asterne petitionile loru conformu prescrizelor din „statut. org.“ — pâna la terminul prefisutu, subscribulu protopresbiteru in Sighișoară.

Sighișoară 16 Augustu 1874.

In contilegere cu comitetulu parochialu gr. or. respectivu.

Zacharie Boiu,
(2-3) protopopu.

Concursu.

Pentru ocuparea posturilor invetatoresci in clas'a I și a II la scol'a conf. gr. or. din Lancramu, protopr. Sabiu, se scrie concursu pâna in 22 Septembre a. c. st. v.

Emolumentele suntu: Léfa anuala pentru invetatoriulu de clas'a I 150 fl. v. a. — pentru invetatoriulu de clas'a a II 300 fl. v. a. din cas'a alodiale.

Doritorii de a ocupá aceste posturi, au a-si asterne suplicile loru instruite in sensulu „statut. org.“ pâna la terminul susu disu, către scaunulu protopr. gr. or. in Sabiu.

Lancramu in 18 Aug. 1874.

In contilegere cu concernintele protopres.

(3-3) Comitetulu parochialu.

Nr. 205/S. — 1874.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei invetatoresci din Ded'a — pentru carea s'a mai escrisu concursu in Nr. 36 și 37 „Tel. Rom.“ și la carea n'a concuratu nimenea — se esrie de nou concursu cu terminul pâna in 13 Septembre a. c. prelungitul urmatorele emolumente:

250 fl. v. a. in bani — in 4 rate anticipative din cas'a comunale,
quartiru liberu cu lemne de incalditu, și

o gradinita de legume in marime de 80% lângă scola.

Cei-ce dorescu a ocupá acésta statiune sa-si astéerna subscribului cererile instruite in sensulu „stat. org.“

Inspectoratul scol. confes. gr. or. alu tractului Turda superioară.

Rip'a de josu in 15 Aug. 1874.

In contilegere cu comitetulu parochialu.

Vasilie Popoviciu
(3-3) inspect. scol. district.

Concursu.

La scol'a româna gr. orientala din Avrigu suntu de a se ocupá trei statiuni de invetatori: un'a cu salariu de 300 fl., alt'a cu salariu de 200 fl. și alt'a cu salariu de 150 fl. Doi din invetatori voru potea avé locuinta in edificiul scolei.

Concurrentii su sa produca atestatul despre studiile ce au facut si cu deosebire atestatul de calificatiune; cei ce voru avé si atestate de pedagogia său teologie, voru si preferiti.

Documentele suntu de a se adresă pâna la 1 Septembre cal. vechiu a. c. la subsemnatul.

Sabiul 20 Aug. 1874.

In contilegere cu comitetulu parochialu.

I. Popescu
prot. si insp. district.
(3-3) de scole.

Pensionatul pentru lucruri de mâna.

Indemnata de unele onorate domnese zelose pentru instruirea seculului femeiesc in lucruri de mâna industriari, m'am resolvit a deschide unu atelieriu de totu-feliul de lucruri cu lana, margele, cu metase, in dreitora, tioluitu, flori si cuseturi de totu felul si eu masin'a, dela cele inceputorie pâna si la modista, croitoru de rochi i si totale cele cerute de activitatea unei economiste active industriarie si vorbirea nemtiesce

Pretiul la inceputorie 1 fl. pre luna; la cusutu la albitori, tioluitu, modista 2 fl. cusutu la masina 3 fl.; la croitora de rochii 6 fl. pre luna.

Tempulu instruirei va fi dela 8—12 si dela 2—6 ore in casele d. Georgie Brezeanu vapsitoriu vis-a-vis de gimnasiu româno. Conosointele căscigate la calitate de madame in cursu de mai multi ani, atât in scola, cătu si la madame de renume, mi dău coragiul a face apel la toate mamele române nationali, rogându-le a me sprinđi in propusulu meu, care pentru tota vieti a junelor eleve poate fi numai fericitoriu. Din partemi me voi incordă a satisface comunei dorintie si pretensiuni ale parintilor, inaintându si fortele activități industriarie.

Brasovu 24 Aprilie 1874.

Madam'a Bidu, eroitorul de totu-feliul de lucruri, barbatesci, femeiesci si pentru preotime si la mortu servit'.

Instructiune

in limb'a franceza, germana, italiana, cătu si in forte piano, ofera o domisióra cu sciutie deplinu inzestrata.

Reflectantii sa binevoiesca a se adresă la Administratiunea „Telegraful Romanu“.

(3-3)

Celu mai nou si mai mare depositu de orologe in Sabiu.
la
JOHANN BUSCHEK
orologieriu